

MAN SA A ZINDA MD K ZAMAN LEV YLE KULLANILAN -mAcI EK

Ay e LKER*

ÖZET

Bu makalede, Manisa a ızlarında imdiki zaman i levinde kullanılan –mAcI ekinin yapısı ve bu i levi kazanması üzerinde durulmaktadır. Türkçede birle ik kiplerin tarihi süreçten günümüze olu ma seyri yapım ekleri ve çekim eklerinin kalıpla masına dayanmaktadır. Günümüz Türkiye Türkçesinde de bu ekilde üst üste eklenerek yeni bir görev ve i lev kazanmı pek çok zarf-fiil ve sıfat-fiil vardır. –mAcI ekinin de, tarihi ve ça da lehçelerde benzer örnekleri olup olmadı ı ara tırılmı ve bu eklin yeni ve özgün bir kullanımla kiple meye do ru gitti i gösterilmi tir.

Anahtar Kelimeler: Manisa A zı, -mAcI Eki, imdiki Zaman.

THE -mAcI PARTICLE WHICH IS USED PRESENT CONTINUOS FUNCTION IN MAN SA DIALECTS

ABSTRACT

At this article, it has been settled on structure of the -mAcı particle which is used present continuos function in Manisa dialects and getting of this function of it. Forming progress of conflate modes from historical process to nowadays has based on taking a fixed form of derivational affix and inflexional suffix in Turkish. In the current Turkey Turkish, there are overmuch verbal adverbs and participles which had gained new task and function cumulatively in this way. It was researched at historical and modern dialects being whether or similar examples of -mAcı particle too and it was showed going to modulating with new and original usages of this form.

Keywords: Manisa Dialects, -mAcI Particle, Present Continuos.

Bilindi i gibi, Türkiye Türkçesinin ölçünlü yazı dilinde bugün kullanılan bazı kipler, Batı Türkçesinin ikinci döneminin ilk yüzyılında biçimlenmeye ba lamı tı. *-acak* ve *-yorur* biçimleri zarf-fiil ve birle ik fiil olarak kullanılırken, ek ve fiil ili kisinin de i mesi ve farklı bir noktaya ta nması sebebiyle zaman i levi kazanarak kiple mi ti.

Günümüzde de hem yazı dili hem de a ız alanlarında isim çekimi ve fiil çekiminde bazı öğelerin asıl i levlerinden uzakla arak farklı bir anlam ifade eden yeni *biçimlik* öğelere dönü tü ü görülmektedir. Özellikle isim çekimindeki –DİK/-DUK’lu yapılar üzerine eklenen isim çekim ekleri, zarf-fiil i levinde yeni eklerin olu masına zemin hazırlamaktadır. Bunlara benzer ba ka örnekler de hali hazırda olu maya devam etmektedir. Bu konu üzerinde Argun ah durmu ve durum eklerinin zarf-fiil ekleri üzerine eklenerek kalıpla mı yeni biçimler olu turdu unu örneklerle daha önce i lemi ti (Argun ah, Turkish Studies 2011: 55-68).

* Prof. Dr., Celal Bayar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Manisa – TÜRK YE, E-posta: ayseinceilker@gmail.com.

Bu yazıda, görünüş bakımından bir fiilden isim yapma eki üzerine yeni bir isimden isim yapma eki eklenerek oluşmuş $-mAcI$ yapısı üzerinde durulacaktır. Bu yapı, **Manisa A ızları** adlı çalışmamız için topladığımız dil malzemesinde tespit edilmiştir. Ekin, kullanıldığı bazı örneklerde imdiki zaman i levli vardır. Tespit edilen örnekler şöyledir:

İndi seksē çizeriz. orē a'kamızdan ē atmacı ta , ufak ta lar atmeci “ İmdi sekse i çizeriz, oraya arkamızdan ey atıyoruz ta , ufak ta lar atıyoruz”(Smail Kaya Sarıgöl-Dindarlı Köyü, 2007)

biz durmadan yemeK yapmacı “Biz durmadan yemek yapıyoruz” (Havva Keçeci, Gördes Merkez, 2008.)

ā ama ğadā çalı macı, ā ama ğadā ūra macı “ Ak ama kadar çalı yyoruz, ak ama kadar u ra ıyoruz” (Fadime Çelik, Gördes-Salurçiftli Köyü 2012)

Görüldüğü gibi $-mAcI$ eki, hem $-yor$ hem de $-mAktA$ i leviyle kullanılmaktadır. Ekin, tespit edilen örneklerde Akhisar, Salihli ve Demirci’de de aynı i levlerde kullanıldığı bilinmektedir.

Manisa a ızlarında tespit edilen bu ekin, tarihi bir dayanağının olup olmadığını araştırmak ve imdiki zaman i levini nasıl kazandığını göstermek de, bundan sonra takip edilecek yoldur. Bunun için önce $-mA$ ve $-CI$ ekiyle kurulmuş birleşik yapılarla ve bu eklerin tarihi örneklerine bakalım:

$-mAcA$ ve $-mAlI$ ekleri üzerinde duran Korkmaz $-mAcA$ ekiyle ilgili bahiste, ekin birleşik yapı ve biçimini gösterdiği için adlar önünde sıfat, fiiller önünde zarf göreviyle kullanıldığını belirtir (Korkmaz, 2003:94,95). $-mAlI$ biçimininse $-mAlI$ ($< -mA+II$) olarak Eski Anadolu Türkçesinden Türkiye Türkçesine uzanan ve fiilden ad türeten $-mA$ ekiyle, $+II/ +IU$ sıfat ekinin kaynaşmasıyla oluştuğunu söyler ve ekin kullanımıyla ilgili olarak geçişli ve geçişsiz fiiller ile çatı eki almış fiillere de gelebildiğini, bazı kullanımlarında birleşik bir ek görünümünü kazandığını belirtir (Korkmaz, 2003:97). Ayrıca, $-mAdA$ ve $-mAktA$ ekleri için de, $-mA$ ve $-mAk$ ad fiillerine (masterlara) $+DA$ bulunma durumu ekinin getirilmesi ile oluşturulan ekil ve zaman kalıbıdır diyerek ekin bir ad niteliğinde olmasından dolayı adları fiille tiren $i-$ ek-fiili ve ahiş ekleri olarak çekime girdiğini; i lev bakımından ise bazıları ve halen sürmekte olan birleşik ve kılıklı kesin olarak anlatan bir özellik taşıdığını söyler (Korkmaz, 2003: 621).

Görüldüğü üzere Korkmaz’ın tarihi örneklerle münasebetini açıklayarak verdiği yapılarda $-mA$ üzerine, $+II$, $+cA$, $+DA$ ekleri gelebilmektedir.

$-ma/-me$ ekinin yalın halde kullanımı için önemli bulduğumuz bir tespite de burada yer vermek istiyoruz: Turgut Günay, Rize li A ızları’nda, Fiilden isim yapan Ekler bahsinde $-ma/-me$ ekini ele alırken, Türkçedeki yaygın fonksiyonuyla $i-$ ve kılıklı isimleri yapan ekin örneklerini verir ve sonra, **baturma ye-** “lokmayı yemeğin suyuna batırarak ye-”; **kırma gey-** “(ayakkabının arkasını) kırarak giy-” örnekleri çerçevesinde zarf-fiil görevli biçimler yaptığını belirtir (Günay, 2003:106) Günay’ın verdiği bu örnekler, $-ma/-me$ ekinin a ız alanlarında zarf-fiil görevli yeni yapılar oluşması bakımından ilginçtir.

Gabain, Eski Türkçenin Grameri’nde $+çı$, $+çi$ eki için yapımı bildirir diyerek $yad+çı$ “büyücü, ya mur büyücüsü”, içreki orunçı” saray memuru, te rifatçı” örneklerini verir ve *Fakat* artıyla ölümçü tınlığı “ölümlü, ölecek canlı” (ölüm “ölüm”); bu fonksiyon kitabelerdeki $-taç$ gelecek zaman ekiyle karıştırmalıdır, der (Gabain, 1997: 43)

Bayraktar, Türkçede Fiilimsiler adlı eserinde, $-CI$ ekini Gelecek Zaman fadesi Ta ıyan Sıfat-Fiil Ekleri başlığı altında incelediği, tarihi lehçelerden örnekler üzerinde durmuş ve Eski Anadolu Türkçesine ait eserlerde “eger inek artın alsa buzalaçı diyüp art kılrsa” (Kitab-ı

Gunya)'biçiminde bir tek örneğe rastlandı mı belirterek Türkiye Türkçesinde kullanımı yaygın olan bir ek olmamakla birlikte Anadolu a ızlarında “kuzulacı koyun, buza ılacı inek” örneklerinde kullanımının devam etti ini söyler(Bayraktar, 2004:111)

Türkiye Türkçesi A ızlarında Eski Bir Sıfat-Fiil Kalıntısı: {-cı} başlıklı bir makale yazan Akar ise, bu ek in tarihî ve bazı ça da lehçelerde zaman ve emir görevi ile kullanıldığını, Türkiye Türkçesi a ızlarında koyun, sığır, manda ve deve gibi hayvanların gebelik durumlarını niteleyen isimler yaptığını, ek in Eski Türkçede oldu gibi isimden fiil yapan +IA ve ara sıra benze me yoluyla +na- ek inin üzerine gelerek “-AcAk olan” anlamına kalıcı isimler türetti ini belirtir (Akar, Turkish Studies, 2008:1-7). Akar bu konuda Türkiye Türkçesi a ızlarından da u örnekleri verir: *balaklacı* “gebe manda, bodalacı /bodlacı “gebe deve”, *buzalacı* “gebe”, *kulunlacı/ gunnacı* “gebe hayvan”, *kuzlacı* “gebe, doğuracak hayvan”, *cıdalacı* “kavga arayan”

-cI eki için Gabain'in verdiği örnekler, adlar üzerinde bir yapan/eden göstermektedir. Ancak, örnekleri verdiği sırada Gabain'in *Fakat* edatıyla dikkat çekti i kelime *ölümçi tnlıg* örneğidir ve bunun için i lev yönünden kitabelerdeki –taçI ekine bir gönderme yapmaktadır.

Eckmann, Çatayca El Kitabı'nda -gu/-gü partisibi için açtığı başlık altında, ek in türemi biçimlerini de örnekler ve bu türemi biçimleri -guçI/-güçI, guluk/-güçük, gusuz/-güsüz biçiminde sıralar (Eckmann Karaa aç tercümesi, 1988:102,103). –guçI ek ini i larken de ekle ilgili açıklama yapar ve örnekleri verir:-guçI/-güçI (fail ismi) alıp satkuçI ”alıp satıcı, tüccar”; ki ve açkuçI “ülke açıcı, fatih”, degüçI “deyici, hikayeci”; bar etküçI “var edici, Allah”; rivayet kılguçI “rivayet kılıcılar, saray airleri” ; tırgüzgüçI seni barçanı “senin her eyini tekrar diriltecektir”; biz yetkünçe uru kuçI bolmasunlar “biz gidince, (onlar) vuru ucu olmasınlar (dövü mesinler).(Eckmann, Karaa aç tercümesi, 1988:103). Eckmann alıntıladığımız son iki örneği gördüğümüz gibi bir kipi leviyle günümüz Türkçesine aktarmı ve **tırgüzgüçI** yapısını “**diriltecektir**”; **uru kuçI bolmasunlar** yapısını da **vuru ucu olmasınlar** (dövü mesinler) biçiminde gelecek zaman ve an içinde gerçekleşmekte olan fiil anlamıyla göstermiştir.

-guçI/-güçI ekiyle ilgili olarak burada de inilmesi gereken bir başka yazı da Ahmet Gün en'in *Anadolu A ızlarında Farklı Bir Gelecek Zaman Çekimi: -ıcu/-ücü; -ucu/-ücü* başlıklı yazısıdır. Gün en bu yazıda Anadolu a ızlarında kullanılmakta olan-ıcu/-ücü; -ucu/-ücü gelecek zaman ek inin, -AcAk ek inin ünlülerinin darlamı biçimi de il, -guçI/-güçI ek inin üphe duyulmayacak bir ekilde devamı olduğunu belirtir (Gün en, Turkish Studies, 2006).

Eckmann, yine yukarıda sözünü etti imiz aynı eserinde -mak/-mek partisibi için açtığı bahiste de, partisibin hareket ismi, mastar olduğunu belirtir ve bu ekle tekil edilmiş birle ik yapıları sıralar: **a.**-mak/-mek bol- veya er-“niyet etmek, karar vermek, belirlemek” **b.** .-makçI/-mekçi bol- veya er-“üzere olmak, kararla tırlmak, belirlenmek” **c.** -maklık/-meklik. (Eckmann, Karaa aç tercümesi, 1988:104). Eckmann b. maddesinde.-makçI/-mekçi bol- veya er- için *bular kelmekçi ediler* “bunlar gelmek üzere idiler”, *bu yağılarnı üstige atlanmakçı edük* “bu dü manların üstüne (hücum için) at binmeye karar vermiş”, *bizge ko ulmakçı boldı* “(o), bize katılma a karar verdi” örneklerini verir.

Öner, bugünkü Kıpçak grubu lehçelerini ses ve ekil bilgisi bakımından inceledi i eserinin *Fiil Çekimleri* ana başlığının *Basit Çekimler* alt başlığında *Gelecek Zamamı* üçe ayırımı ve bunları *Kesin Gelecek Zaman*, *Niyet fadeli Gelecek Zaman* ve *Yakın Gelecek Zaman* olarak adlandırarak, *Niyet fadeli Gelecek Zaman*'ı henüz gerçekleşen bir zaman dilimine ait olduğunu için, anlam bakımından içinde niyet, maksat, istek, art, gereklilik gibi pek çok ifadeyi bulundurabildiğini, o sebeple dil tarihine bakıldığında, gelecek zaman sıfat-fiillerinin veya fiil isimlerinin, kesin bir zaman bildirmeyen, fakat halen var olmayıp, gelecekte ortaya çıkacak bu fiil kiplerinin ifadesinde kullanıldığını görülebileceğini belirtir(Öner, 1998:170) Öner ayrıca, -mak ı/-mek i ek inin Kazak gramerinde gerçek bir gelecek zaman eki olarak ele alındığını, Kırgız ve Tatar gramerlerinde; mak-

çı/-mek-çi ; -mak-çı/mek-çé ekilerinin ise gelecek zaman bildiren çekimler olarak yer almadı ını, bunların fiil kipleri içinde niyet-istek çekimi içinde zikredildi ini belirtir (Öner, 1998: 170,171)

Öner yine aynı eserinde, -çı/-çi ekini anlatırken, alıntılada ı cümlelerle olu turdu u ifadesinde “insanların belli bir hizmete, mesle e, kurulu a veya görü e olan ba larını bildirmek veya daha ba ka bir ifadeyle meslek sahiplerinin veya uzmanlıkların adlarını, belli bir i le i tugal eden birinin, belli bir kabiliyeti veya özelli i, sosyal bir akıma veya fikriyata ba lılı ı adlandırmak” ekinde bir i lev sıralaması yapar (Öner, 1998: 37)

Koç ve Do an’ın birlikte hazırladıkları *Kazak Türkçesi Gramerinde* -maq, -mek, -baq, -bek, -paq, -pek; maq ı, -mek i, -baq ı, -bek i, -paq ı, -pek i ile *Gelecek Zaman* bahsinde, fiilin gösterdi i olu ve kılı hakkında genel olarak gelece e yönelik niyet, maksat, istek, art anlamı bildiren bu ek, bazı kullanımlarda ise fiilin gelecekte kesin olarak yapılaca ını da ifade etmektedir; ekin -MAK ı varyantı, -MAK varyantının + I isimden isim yapma ekiyle geni lemi ekli olup, her iki tür de yerine göre aynı vazifede kullanılmaktadır, denerek ekin i levi ve yapısı hakkında açıklama yapılmı tır(Koç-Do an,2004:271)

Demirci-Uluta -Karabulut tarafından yazılan *Kazak Türkçesi Grameri El Kitabı*’nda ise, *Gelecek Zamanlar* ba lı ı altında *Kesin olmayan gelecek zaman*, *Planlı gelecek zaman* ve *Basit gelecek zaman* olmak üzere üç alt ba lık yapılmı , *Planlı gelecek zaman* için “kesin olarak yapılmak istenen i leri ifade eden bir zaman oldu u, niyet, amaç ve plan bildirdi i, fiil kök veya gövdelerine -mak-/-mek-/-bak-/-bek-/-pak-/-pek- ekleri getirilerek yapıldı ı anlatılır(Demirci-Uluta -Karabulut, 2006:105-107). Eserde, -mak ekiyle yapılan istek ekli ba lı ı altında ise, -mak, -mek, -pak, -pek eklerinin gelecek zaman ifade etseler bile, bir eylemin gelecek zamanda yapılmak üzere planlandı ını bildirmesi yönüyle istek çekiminde de kullanıldı ını, niyet ifadesi içinde bir gereklilik de sezildi ini, bu eklerden sonra iste e ba lı olarak -ı, - i eklerinin getirilebilece i belirtilir ve *men kelmekpin* (*kelmek imin*) örnekleri verilir (Demirci-Uluta -Karabulut, 2006:114).

Yukarıdan beri Manisa a ızlarında kullanılmakta olan -mAcI yapısını izah etmek için alıntılada ımız görü ve örneklemeleri öyle maddeleyebiliriz:

1. Fiilden isim yapma eki olan -mA+ üzerine yeni isimden isim yapma ekleri ve isim çekimi ekleri gelebilir. Bunlar da ço unlukla +II, +DA, +CA ekleridir.

2. Turgut Günay’ın verdi i **aturma ye-** “lokmayı yeme in suyuna batırarak ye-”; **kırma gey-** “(ayakkabının arkasını) kırarak giy-” örnekleri, -mA ekinin zarf-fiil görevli biçimler yapaca ını da gösterir.

3. ölümçi tınlıg “ölümlü, ölecek canlı” örne inde Gabain, +çi ekini, isimden isim yapma eki oldu u halde bir sıfat-fiil anlamıyla vermi tir. Burada, -taçı ekinden bir iz sezmektedir.

4. Eckmann da **tirgüzgiçi** yapısını “**diriltecektir**”; **uru kuçı bolmasunlar** yapısını da **vuru ucu olmasınlar** (dövü mesinler) biçiminde günümüz Türkçesine aktarmı tır.

5. Öner, Koç-Do an ve Demirci-Uluta -Karabulut, Kıpçak grubu lehçeleri için verdikleri ve gelecek zaman, niyet bildiren gelecek zaman ve bir tasarlama kipi olarak ele aldıkları -mak ı, -mek i biçimindeki -çI/- I ekini, bir isimden isim yapma eki olarak kabul etmektedir.

6. Akar, *buzalacı*, *kulunlacı* gibi örneklerde -cI ekinin isimden fiil yapma eki +IA- üzerine eklenmi tarihi bir sıfat-fiil eki oldu unu söylemektedir. Bayraktar da, eki gelecek zaman i levli sıfat-fiiller ba lı ıyla incelemi tir.

O halde Manisa a ızlarındaki -mAcI yapısını açıklamak için bir de u soruları soralım:

1. Zaman i levinde kullanılan bu -mAcI biçimi, fiilden isim yapma eki olan -mA+ üzerine, isimden isim yapma eki olan +cI eklenerek olu mu bir yapı mıdır?

2. E er -mAcI yapısındaki -cI eki, sıfat-fiil ekiyse, fiilden isim yapma eki -mA+ üzerine eklenebilmesinin sebebi nedir?

3. Bu ikisinden de farklı bir izah mümkün müdür?

-mA+ üzerine +cI+ eki eklenebilir çünkü +cI+ ekinin i levleri içinde en belirgin olan, me guliyet ve bir eyle u ra madır. U ra ma ve bir i i yapma aynı zamanda süreklilik kavramını da beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla, -mAcI yapısındaki imdiki zaman i levi, ekin bu anlamıyla peki mi olabilir. Ayrıca, -mA+ ekinin zarf-fiil i leviyle a ız alanlarında kullanılması bu i levi kolayla tıracak bir etkiye sahiptir. -mAcI yapısında -cI ekini sıfat-fiil olarak dü ünme, kendisinden önce -mA+ ekinin bulunmasından dolayı epeyi zor görünmektedir. Akar'ın verdi i örnekler, -mA+ ekli de ildir.

Kendi dü üncelerime kar ı geli tirdi im bu yorumlar da -mAcI ekini izah etmek için yeterli görünmemektedir. Yeterli ve ikna edici bir ba ka yorumun öyle olabilece ini dü ünüyorum:

Manisa a ızlarındaki -mAcI yapısının tarihi biçimle ilgisi olmalıdır ve bu sebeple, eki -mAkÇı olarak dü ünmelidir. ç sesteki arka ve ön damak /k/sının erimesi, ses sistemi bakımından do aldır.

Orhun ve Uygur Türkçesinde, -tAçI ekinin olumsuz kullanımları *sözlemeçi ben, ölmeçi sen, tegmeçi men* biçiminde ifade edilmektedir.

Bu halde, Manisa a ızlarındaki -mAcI yapısının ikinci ögesi -cI eki, isimden isim yapma eki olan ve me guliyet, u ra ı bildiren ek olmamak gerekir. -cI ekinin, gelecek zaman i levinde kullanılan -çI eki oldu unu ve ekin ötümlüle ti ini dü ünme do ru olacaktır. Ama bunun için yeni bir akıl yürütmek ister. Bu da -çI ekinin, isimden isim yapma eki +çI+ ile kar ı mı veya yer de i tirmi ve i levini -mAk üzerinde devam ettirmi oldu udur. Ancak ek, artık gelecek zaman i leviyle de il, daha çok sürekli imdiki zaman i leviyle kullanılarak daha belirgin bir zaman anlatımı ifade eder duruma gelmi tir.

Manisa a ızlarında bu kadar eskicil bir ögenin ya aması da Türkçe co rafyasında her an yeni hayranlıklara hazır olunaca mın bir göstergesidir.

KAYNAKLAR

- AKAR, Ali, Türkiye Türkçesi A ızlarında Eski Bir Sıfat-Fiil Kalıntısı: {-cı}, **Turkish Studies**, C. 3, S. 3, İkbahar 2008.
- ARGUN AH, Mustafa, Türkçede Zarf-Fiil Eklerinin Durum Ekleriyle Kalıpla ması, **Turkish Studies**, C. 6, S. 1, Kİ 2011.
- _____ ; SA OL YÜKSEKKAYA G.; TABAKLAR Ö., **Karahanlıca Harezmece Kıpçakça Dersleri**, İstanbul 2010.
- BAYRAKTAR, Nesrin, **Türkçede Fiilimsiler**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2004.
- DEMİR K. - ULUTA .- KARABULUT F., **Kazak Türkçesi Grameri El Kitabı**, Ankara 2006.
- ECKMANN, Janos, **Ça atayca El Kitabı** (Çeviren: Günay Karaa aç), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1988.
- _____, **Harezme, Kıpçak ve Ça atay Türkçesi Üzerine Ara tırmalar** (Yayıma Hazırlayan: Osman Fikri SERTKAYA), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1996.
- GABAN, A.Von, **Eski Türkçenin Grameri**, (Çeviren: Mehmet AKALIN), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2003.
- GEMALMAZ, Efrasiyap, **Erzurum lı A ızları**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1995.
- GÜNAY, Turgut, **Rize lı A ızları**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2003.
- GÜN EN, Ahmet, Anadolu A ızlarında Farklı Bir Gelecek Zaman Çekimi: -ıcı/-ici; -ucu/-ücü, **Turkish Studies**, C. 1, S. 2, Sonbahar 2006.
- KARA, Mehmet, **Türkmence**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2000.
- KAYA, Ceval, **Uygurca Altun Yaruk**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1994.
- KOÇ, K.; DO AN, O., **Kazak Türkçesi Grameri**, (Redaktör: Ayabek Bayniyazov), Gazi Kitabevi, Ankara 2004.
- KORKMAZ, Zeynep, **Türkiye Türkçesi Grameri (ekil Bilgisi)**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2003.
- ÖNER, Mustafa, **Bugünkü Kıpçak Türkçesi**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1998
- SAİR, Mukim, **Erzincan ve Yöresi A ızları**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1995.